

Kunnallisen perhepäivähoidon kustannustenkorvaukset vuonna 2025

Kasvatus- ja opetuslautakunta 18.02.2025 § 15
74/12.07.00.00/2025

Valmistelija varhaiskasvatuksen palvelusihteeri Pauliina Lähdevuori ja varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle korvataan lapsen hoidosta aiheutuneet välittömät kustannukset yleisen virkaja työehtosopimuksen KVTES (2022–2025) perhepäivähoitajia koskevan liitteen 12 13 §:n (Perhepäivähoidon kustannuskorvaus) mukaan Suomen Kuntaliiton kulloinkin voimassa olevan perhepäivähoidon kustannustenkorvauksia koskevan suosituksen mukaisesti. Suositusta tarkistetaan kalenterivuosittain käyttäen laskennan perusteena viimeisintä kuluttajahintaindeksiä ja sen alaindeksiä 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle hyväksytään tulon hankkimisesta aiheutuneina menoina vähennykseksi työnantajan maksamat kustannusten korvaukset maksetun määräisenä ilman eri selvitystä. Korvauksen vastatessa perusteeltaan ja määrältään Suomen Kuntaliiton suosituksen mukaista perhepäivähoitajalle ravintokustannuksista maksettavaa korvausta. Vähennys tehdään muusta ansiotulosta. (Perhepäivähoitajien menot. Verohallinnon kannanotto 5.1.2023, päivitetty 9.1.2024).

Kustannusten korvauksen ulkopuolelle jäävät tulonhankkimiskulut perhepäivähoitaja voi vähentää verotuksessa erillisen selvityksen perusteella. Jos kunta on kuitenkin korvannut perhepäivähoitajalle jonkin tulonhankkimiskulun normaalin kustannusten korvauksen lisäksi, tällaisesta kulusta ei myönnetä vähennystä.

Suomen Kuntaliitto suosittelee keskusteltuaan asiasta Kunta- ja hyvinvointialueu työnantajat KT:n ja Julkisen alan unioni JAU ry:n kanssa, että kunnallisessa perhepäivähoidossa suoritetaan ajalla 1.1.-31.12.2025 omassa kodissaan työskenteleville perhepäivähoitajille seuraavien yksikköhintojen pohjalta laskettuja kustannuskorvauksia. Korvausten tarkoitus on kattaa hoidosta hoitajille aiheutuvat todelliset kustannukset. Työnantaja voi halutessaan korottaa suosituksen mukaisia tasoja, mikäli se katsoo kustannuskorvauksen tason olevan riittämätön. Tällainen tilanne voi tulla kyseeseen esimerkiksi vaikeassa ruoka-aine allergia tapauksessa.

Suomen Kuntaliiton suositus kustannustenkorvauksista 2025:

	alle kouluikäinen	koululainen
aamiainen tai välipala tai iltapala, €	0,92	1,19
lounas tai päivällinen, €	2,17	2,82
muu kustannus, €/päivä	2,13	2,13

Muun kustannuksen osuus muussa kuin kokopäiväisessä hoidossa lasketaan suhteutettuna päivittäisen hoitoajan ajoittumiseen ja pituuteen.

Järjestettäessä perhepäivähoitoa saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan ei elintarvikekorvausta varhaiskasvatuslain 11 § 2 momentin (540/2018) mukaisesti suoriteta. Sen sijaan elintarvikekorvaus maksetaan

ruokailusta vastaavalle perheelle/perheille kaikista hoidossa olevista lapsista silloin, kun kaikki lapset eivät ole saman perheen lapsia. Hoitajan ruokailusta lapsen kotona tapahtuvassa hoidossa sopivat joko lapsen vanhemmat ja hoitaja tai kunta, vanhemmat ja hoitaja kussakin tapauksessa erikseen.

Varhaiskasvatustilain 11 §:n mukaan varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle on järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen ja tarpeellinen ravinto. Ruokailu järjestetään ohjatusti kaikille läsnä oleville lapsille. Kunnan tulee hoitosuhteen alkaessa määrittellä varhaiskasvatuksen aikana lapselle tarjottavat ateriat. Lapselle tarjottavien aterioiden määrä riippuu lapsen hoitoajoista. Hoitoaikojen muutokset saattavat edellyttää myös aterioiden määrän tarkistamista.

Kustannuskorvaus hoidossa järjestettävästä tarpeellisesta ravinnosta muodostuu siten, että edellä mainituista yksikköhinnoista kootaan lapsen hoitoajan pituudesta ja ajoittumisesta riippuen korvaus niistä aterioista, jotka hoitosopimuksessa on todettu.

Erityisruokavalio järjestetään lapselle terveydellisistä ja varhaiskasvatustilain 11 §:stä johtuvista syistä. Hoitosopimuksessa määritellään erityisruokavalioiden tarve ja toteuttaminen. Samalla arvioidaan, aiheuttaako erityisruokavalio lisäkustannuksia hoidon järjestämisessä. Tavallisimpien erityisruokavalioiden ollessa kysymyksessä lisätään siitä aiheutuvina kustannuksina enintään 30 % tavallisen ruokavalioon aiheuttamiin kustannuksiin.

Kansallisen allergiaohjelman 2008-2018, Päivähoidon allergiaohje -työryhmän laatiman Allerginen lapsi päivähoitossa – ohjeen mukaan pääsääntö on, että allerginen lapsi syö varhaiskasvatuksessa samaa ruokaa kuin muut lapset, jollei allergiaruokavaliion välttämättämyydestä ole lääkärinlausuntoa.

Erityisruokavaliota korvattaessa kustannuskorvauksissa otetaan huomioon vain raaka-aineiden lisäkustannukset. Suomen Kuntaliiton laskelmien mukaan **tavallisimpien erityisruokavalioiden osalta korotukset ovat seuraavanlaiset:**

	korotus %
vähälaktoosinen ruokavalio	5
laktoositon ruokavalio	0 – 10
gluteeniton (keliakia)	30
maidoton	0 – 15
vilja-allergia	5 – 30

Korvausprosentti vaihtelee sen mukaan, kuinka tiukasta dieetistä on kyse ja mitä tuotteita käytetään korvaavina tuotteina. Kustannuksiltaan kalliiden ruokavalioiden, esim. keliakian tai usean eri sairauden aiheuttaman erityisruokavaliion osalta lisäkustannukset tulee määrittellä tapauskohtaisesti todellisten menojen mukaisina. Lisäkustannuksista tulee antaa verottajalle erillisselvitys. Tällöin ruokavaliion tulee olla hoitavan lääkärin ja/tai ravitsemusasiantuntijan määrittelemä. Tarvittaessa voi konsultoida ruokapalveluiden asiantuntijaa korotusprosentin määrittämisen osalta.

Kuntaliitto suosittelee, että niissä tapauksissa, joissa perhepäivähoitoryhmässä jollakin lapsella on vähälaktoosinen ruokavalio, kustannuskorvaukset maksettaisiin siten, että perhepäivähoitajan työn säästämiseksi kaikille lapsille voitaisiin valmistaa vähälaktoosinen ateria.

Varhaiskasvatustilain 11 § 2 momentin mukaan kustannuskorvaus ei koske kliinisiä ravintovalmisteita tai niihin verrattavia tuotteita (esim. äidinmaidonvalmiste tai lehmänmaitoa korvaavat valmisteet), jotka korvataan sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla.

Kustannuskorvaussuosituksen muita kustannuksia koskeva osuus sisältää korvauksen muista kuin ravintoaineista aiheutuvista tavanomaisista menoista kuten huoneiston käytöstä, sähköstä, vedestä, lämmöstä, askartelutarvikkeista ja leikkivälineistä, lapsen hoitoon liittyvistä puheluista ym. menoista.

Korvaus ei sisällä työvaatetusta eikä erityishankintoja, kuten huoneiston saneerausta esimerkiksi hoitolapsen allergian vuoksi, lasten tarvikkeiden säilytystilojen, kaksosten rattaiden, syöttötuolien ym. hankkimisesta tai korjaamisesta aiheutuvia tai muita vastaavia menoja. Korvaus ei sisällä myöskään perhepäivähoidosta mahdollisesti aiheutuvia tiemaksujen korotuksia eikä piharakenteiden, esimerkiksi aitojen tai turvaporttien hankkimista tai kunnostamista eikä esimerkiksi hiekkalaatikon hiekan vaihtoa, kuten ei perhepäivähoitajien ammattikirjallisuutta tai tietotekniikan hankintoja. Tällaiset tulonhankkimiskulut perhepäivähoitajan tulee esittää tositteiden perustella verotuksessa vähennettäväksi.

Varhaiskasvatuksessa pyritään siihen, että perhepäivähoito ja päiväkodit toimivat yhteistyössä, tukien ja täydentäen toistensa palveluita ja Kuntaliitto suosittelee, että perhepäivähoidossa käytetään mahdollisuuksien mukaan päiväkotien kanssa yhteisiä toimintavälineitä ja/tai kunta järjestää leikkivälineiden lainausta.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5. luku Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako, 3 § Lautakuntien yleistehtävät ja ratkaisuvallat, kohta 8, päättävät palvelualueensa hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista mukaan kasvatus- ja opetuslautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: sivistysjohtaja Nina Lehtinen p. 050 383 9789
varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari p. 044 423 5908

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää, että kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvaukset ovat Lempäälän kunnan varhaiskasvatuksessa edellä esitetyn mukaiset vuonna 2025.
Käsittely	<p>Keskustelun kuluessa lautakunnan jäsen Tuukka Liuha teki seuraavan muutosesityksen tämän pykälän selostusosaan: ”Ravitsemuskorvaukset maksetaan Lempäälässä kaiken ikäisistä hoidettavista koululaisen mukaisina”.</p> <p>Lautakunnan puheenjohtaja Antti Kiiveri kannatti tehtyä muutosesitystä.</p> <p>Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotukseen on tehty kannatettu muutosesitys, joten asiassa on äänestettävä.</p> <p>Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että esittelijän pohjaehdotus on JAA, ja lautakunnan jäsen Tuukka Liuhan tekemä muutosesitys on EI. Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotukset yksimielisesti.</p>

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Backlund-Palander Birgit, Hemminki Hannele, Hytönen Erkki, Kairimo Hanna, Kalliomäki Johanna, Koivuluoma Mikko, Kunnas Jorma, Lindholm Henri, Nurmela Piia) ja 2 EI-ääntä (Kiiveri Antti, Liuha Tuukka).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 9–2 esittelijän pohjaehdotus on tullut kasvatusta- ja opetuslautakunnan päätökseksi.

Päätös Kasvatusta- ja opetuslautakunta päätti, että kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvaukset ovat Lempäälän kunnan varhaiskasvatuksessa edellä esitetyn mukaiset vuonna 2025.

Otteet kunnalliset perhepäivähoitajat

Tiedoksi ruokapalvelupäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö, perhepäivähoitajien esihenkilö, varhaiskasvatuksen palvelusihteeri

Merkittiin pöytäkirjaan, että lautakunnan puheenjohtaja Antti Kiiveri jätti päätöksestä seuraavan sisältöisen eriyvän mielipiteen:

”Jätän eriyvän mielipiteen kasvatusta- ja opetuslautakunnan kokouksessa 18.2.2025 esityslistalla olleeseen asianumerokohtaan 15, Kunnallisen perhepäivähoidon kustannustenkorvaukset vuonna 2025. Kannatin Tuukka Liuhan (Kesk.) tekemää seuraavaa muutosehdotusta:
Ravitsemuskorvaukset maksetaan Lempäälässä kaiken ikäisistä hoidettavista koululaisen mukaisina. Muutosehdotus hävisi pohjaehdotukselle äänestyksessä 9-2.

Lempäälän kunnassa on pidemmän aikaa hiljalleen vähentynyt kunnallisten perhepäivähoitajien määrä. Indeksiin sidotut ravitsemuskorvaukset eivät todellisuudessa kata perhepäivähoitajalle koituvia inflaation myötä kasvavia kuluja. Kunnasta puuttuu konkreettiset toimenpiteet palvelumuodon säilyttämisen tukemiseksi. Tämä ehdotus olisi ollut oikein ja kohtuullista tätä pientä, harvenevaa ja tärkeää ammattiryhmää kohtaan.

Kunnalliselle perhepäivähoidolle on paikkansa varhaiskasvatuspalveluiden kentässä. Se on kaikkien kuntalaisten valittavana tulotasosta riippumatta. Pian olemme sen todellisuuden ääressä, että vain hyvätuloisilla on varaa valita perhepäivähoito yksityisen hoidon tuen mallin kautta, kun kunnalliset perhepäivähoitajat poistuvat palvelutarjonnasta. Kunnassa ei ole haluttu edistää palvelusetelin laajentamista yksityiseen perhepäivähoitoon, joka mahdollistaisi kaikille perheille tämän palvelun myös tulevaisuudessa.

Antti Kiiveri
Kasvatusta- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja
Keskusta”

Merkittiin pöytäkirjaan, että Kuntaliiton erityisasiantuntija Mari Sjöström oli kokouksessa läsnä Teams-etäyhteydellä klo 16:32–17:38 tämän kokouksen pykälän 18 osana järjestetyn Kuntaliiton infokoulutuksen ajan, joka esityslistan mukaisesti toteutettiin ennen tämän pykälän käsittelyä.

Merkittiin pöytäkirjaan, että varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari saapui kokoukseen klo 16:32 ennen tämän kokouksen pykälän 18 osana järjestettyä Kuntaliiton infokoulutusta, joka esityslistan mukaisesti toteutettiin ennen tämän pykälän käsittelyä.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksen asioiden käsittelyjärjestystä muutettiin siten, että tämän kokouksen pykälän 21 kohta 3 "Lempäälän koulukuljetuskilpailutuksen tilanne 2/2025" käsitellään pykälän 16 päätöksenteon jälkeen.